

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

**Kvalifitseerimistingimused/kvalifitseerimine
Vastavustingimused/vastavaks tunnistamine
Hindamiskriteeriumid/edukaks tunnistamine**

Praktilisi näiteid

Signe-Maarja Kuljus
riigihangete osakonna juhataja

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

**Kvalifitseerimistingimused/
kvalifitseerimine**

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Sissejuhatuseks olulistest muudatustest

➤ Hankepass

- Esialgne tõend mh kvalifitseerimistingimustele vastamise kohta
- Rahvusvahelist piirmäära ületavad hanked – Euroopa Komisjoni (EK) kehtestatud standardvorm.
- Lihthanked, riigihanke piirmäära ületavad hanked – EK kehtestatud standardvorm või hankija koostatud vorm?
 + vähendab andmete sisestamisel eksimise/unustamise riski; lihtsustab hankija tööd uue hanke sisestamisel registrisse; pakkuja saab samuti sama hankepassi järgmistes hangetes kasutada
 - keeruline täita või selle täitmisest aru saada, vähekoenud pakkujad võivad hätta jääda
- Esitatakse ka nende isikute kohta, kelle andmetele tuginetakse majanduslikule ja finantsseisundile sätestatud nõuetele vastamiseks

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Sissejuhatuseks olulistest muudatustest

➤ Pöördmenetlus – kvalifikatsiooni sisuline kontroll üksnes eduka pakkuja suhtes

- Millal on otstarbekas kasutada?
- Millal on otstarbekas kasutada nn tavamenetlust?

➤ Käibenõude piirang (RHS § 100 lg 3)

- Minimaalse aastase netokäibe nõue ei tohi olla suurem, kui kahekordne hankelepingu eeldatav maksumus (*eesmärk: võimaldada ka VKE-del riigihankes osaleda*)
- Kuidas sätestada osadeks jaotatud riigihanke korral?
- Kõrgema netokäibe nõude seadmine peab olema põhjendatud.
Millal kasutada kõrgemat netokäibe nõuet?

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Kvalifitseerimistingimuste sätestamine

- Hankija võib, aga ei pea kvalifitseerimistingimusi sätestama ja seda ka rahvusvahelist riigihanke piirmäära ületavate hangete korral
 - *varem oli rahvusvahelises hankes täidetud lepingute kohta andmete küsimine kohustuslik*
- Näiteid, millal ei oleks kvalifitseerimistingimuste sätestamine ilmtingimata vajalik:
 - väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluste korral
 - arenguprogrammide, koolituste sisu väljatöötamisel, kus on kõige olulisemal kohal lepingu täitmisesse kaasatava meeskonna olemasolu ja selle kompetents
 - **NB! Töötajate kohta võib kvalifitseerimistingimusena sätestada üksnes hariduse ja kutsequalifikatsiooniga seotud nõude (RHS § 101 lg 1 p 6)**
 - hanked, kus pakkujateks on mh füüsilised isikud (nt netokäibe nõue?)
 - konsultatsiooniteenused

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Kvalifitseerimistingimuste sätestamine

- Kvalifitseerimistingimused peavad..
 - .. vastama hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja otstarbele ning olema nendega proportsionaalsed (vt nt VAKO 01.12.2015 otsus 237-15/168627)
 - ..olema sõnastatud selgelt ja üheselt mõistetavalt

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Kvalifitseerimistingimuste sätestamine

- Kvalifitseerimistingimused peavad..
 - ..olema sätestatud seaduses lubatud ulatuses (10-aastane kogemus?)
 - ..olema kohased ja vajalikud, et tõendada pakkuja võimekust hankelepingut nõuetekohaselt täita

VAKO, 19.04.2016, 69-16/172871

Kvalifitseerimistingimus on kohane, kui sellele vastavus väljendab pakkuja võimet hankelepingut nõuetekohaselt täita. Tingimus on vajalik, kui pakkuja võimet hankelepingut nõuetekohaselt täita ei ole võimalik sama veenvalt tõendada kergema tingimuse abil.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Praktiline näide

Näide 1

„Pakkuja viimase kolme majandusaasta (2014, 2015, 2016) kogu majandustegevuse keskmine netokäive peab olema igas majandusaastas vähemalt kahekordne käesolevas hankes pakutud rahalises mahus ilma käibemaksuta. Hankija kontrollib käibeandmeid Äriregistrile esitatud majandusaasta aruannetest.“

- Keskmine netokäive ei saa olla iga majandusaasta kohta eraldi, vaid see saab olla majandusaastate peale kokku.
- Lähtuma ei peaks „käimasolevas hankes pakutud rahalisest mahust“, vaid hankelepingu eeldatavast maksumusest (RHS § 100 lg 2 p 4).
- Pakkujate ebavõrdne kohtlemine

Oluline on alati mõelda riigihanke üldpõhimõtetele, mis kehtivad mh ka hankemenetlustes.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Praktiline näide

Näite 1 korrektne sõnastus:

„Pakkuja viimase kolme majandusaasta (2014, 2015, 2016) kogu majandustegevuse keskmine netokäive peab olema [*nt nimetada konkreetne summa, kui hankelepingu eeldatav maksumus ei ole avalik*] vähemalt kahekordne riigihanke hankelepingu eeldatav maksumus“
või

„Pakkuja viimase kolme majandusaasta (2014, 2015, 2016) kogu majandustegevuse netokäive peab olema vähemalt [*nt nimetada konkreetne summa, kui hankelepingu eeldatav maksumus ei ole avalik*] kahekordne hankelepingu eeldatav maksumus iga majandusaasta kohta eraldi“.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Kvalifikatsiooni kontrollimine

- Kvalifitseerimistingimused on kumulatiivsed, st pakkuja peab vastama kõikidele kvalifitseerimistingimustele. Kui täidetud ei ole kasvõi üks tingimus, tuleb pakkuja jätta kvalifitseerimata
 - VAKO, 15.08.2017, 119-17/188680
- Kvalifitseerimistingimustele vastavuse kontrolli teostamine ei saa olla mitte ainult formaalne, vaid peab olema ka sisuline.
 - VAKO, 18.08.2017, 123-17/187924

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Kvalifikatsiooni kontrollimine

- Andmete juurde küsimine – kas küsida või mitte?

Riigikohtu 13.06.2013 otsus nr 3-3-1-24-13

Hankija kaalutusõigus täiendavate dokumentide, andmete ja selgituste nõudmisel ei tähenda õigust otsustada nõude esitamise üle meelevaldselt. See ohustaks pakkujate võrdset kohtlemist. Selleks, et mitte anda pakkujale võimalust kõrvaldatava puuduse korral dokumentide täiendamiseks, peab hankijal olema kaalukas põhjus.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Praktikas esinenud probleemid

- Kvalifikatsioonidokumendid on esitatud puudulikult – millised on kõrvaldatavad puudused?
 - *Riigikohtu 13.06.2013 otsuse nr 3-3-1-24-13 kohaselt on kõrvaldatavateks puudusteks, kui nõutud dokumendid või andmed on esitamata, ebaselged või ebapiisavad või kui on ilmne, et pakkuja on teinud dokumentide vormistamisel inimliku vea;*
 - Millal ei ole puudus kõrvaldatav?

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Praktikas esinenud probleemid

- Täidetud lepingute tingimuse osas on sisustamata „hankelepingu objektiga“ sarnased tööd või teenused või need on sisustatud väga üldsõnaliselt – tekitab probleeme hilisemas etapis, tõstab vaidlustuste esitamise riski
- Spetsialistidele esitav hariduse nõue (valdkond, omandatud kraad)
- Kas täidetud leping on lõppenud leping?

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Soovitused:

- Põhjenda negatiivseid otsuseid või positiivseid otsuseid, mille tegemiseks oli vaja täpsustavaid andmeid või dokumente küsida nii nagu valmistuksid vaidlustusele vastama
- Hinda kvalifitseerimisega seotud dokumentide kohta andmete/dokumentide küsimisel, kas antud puudus on kõrvaldatav selgituste küsimise kaudu (kaalu riske ja võimalikke tagajärgi)
- Mõtle kõik tingimused, mille kavatsed sätestada, läbi – kas need on vajalikud, millises ulatuses neid peaks sätestama ning millist eesmärki nad täidavad? Kas need on kooskõlas riigihangete seadusega? Kõige olulisem on see, et hankija suudab veenvalt seatud tingimusi põhjendada.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Soovitused:

- Teiste hankijate praktika on hea, kuid ole alati kriitiline ning hinda sätestatud tingimusi enda vajadustest lähtuvalt – tingimus, mida ei ole veel vaidlustatud, ei tähenda, et see on õiguspärane ega too edaspidi kaasa negatiivseid tagajärgi.
- Väldi riigihanke alusdokumentides tingimuste dubleerimist, kuna muutes ühes dokumendis tingimust, võib teises dokumendis sama tingimus muutmata jääda ning tagajärjeks on vastuolud dokumentides ja võimalikud vaidlused.
- Jälgi, et selgituse andmisega ei muutuks riigihanke tingimus, kuivõrd kehtima jääb see, mis sisaldub riigihanke alusdokumentides (VAKO 19.01.2011, 275-10/121397)

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Vastavustingimused/vastavaks tunnistamine

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Pakkumuse vastavuse kontroll

- Hankija kontrollib pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele ja teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuse vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta
 - **Pakkumuste vastavuse kontroll peab olema sisuline, mitte formaalne**

Näide:

VAKO, 22.09.2015, 195-15/165683

Hankija on planeerinud kontrollida kolmanda isiku pakkumuse vastavust sõlmitava hankelepingu täitmise käigus: enne tarnimist toimub pakutava kooskõlastamine hankijaga ja kui toode ei vasta nõuetele, siis hankija hindab kõrvalekalde sisulisust.

VAKO: Pakkumus, mida tunnistatakse RHS § 47 lg 1 alusel vastavaks, peab pakkumuse esitamise hetkel, mitte aga peale hankemenetluse lõppemist, sisuliselt vastama kõigile hankija poolt kehtestatud nõuetele.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Pakkumuse vastavuse kontroll – praktikas esinenud probleemid

- Ostetavale tootele esitatud tingimused on äärmiselt subjektiivsed ja neid on võimalik sisustada väga mitmel moel – rikub läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõtet.
 - *Kuidas?*

Näiteks: VAKO, 14.06.2017, 81-17/187280

Tingimus pudeliveele „peab olema inspireeritud Eesti loodusest ja kandma endas sõnumit Eestist kui puhta looduse ja elukeskkonnaga ning nutikast digiriigist,

VAKO seisukoht: tegemist on sedavõrd subjektiivse tingimusega, mille puhul sõltub hankija hinnang selle kohta, kas pakutav toode vastab inspiratsiooni ja sõnumi nõudele, täielikult konkreetse hindaja esteetilisest maitse-eelistusest ja suvast.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Pakkumuse vastavuse kontroll

- Hankija võib pakkumuse vastavaks tunnistada, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentidest sätestatud tingimustest
 - väga oluline on otsust põhjendada
 - põhjendamine peab tagama õige ja õiglase otsuse ning olema seotud otsuse kontrollitavusega. Põhjendused peavad selgelt ja ühemõtteliselt väljendama hankija kaalutlusi (VAKO, 10.07.2014, 143-14/148880).

Näide:

VAKO, 20.04.2015, 64-15/158120

Hankija pöördus kolmanda isiku poole küsimusega: „Tulekindlad kemikaalide hoiukapid on hankedokumentatsioonis küsitud värvusega RAL 9016, teie pakutud tehnilises kirjelduses on kappide korpuse värvus RAL 7035. Palume selgitust.“

Kolmas isik vastas: „Kinnitame, et pakutud tulekindlad kemikaalide hoiukapid on värvusega RAL 9016, pakkumises on ekslikult jäänud sisse tootja standardvärv.“

Küsimus: kas pakkumus tuleks tunnistada mittevastavaks või vastavaks, kuna selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustest?

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Pakkumuse vastavustingimused

Vastus (VAKO, 20.04.2015, 64-15/158120):

VAKO on seisukohal, et ühispakkujate /.../pakkumus ei vasta tulekindlate kemikaalide hoiukappide raami ja korpuse värvi osas tehnilisele kirjeldusele. Kirjas hankijale tunnistas kolmas isik, et eksis pakkumuse koostamisel ning kinnitas, et pakutud tulekindlate kemikaalide hoiukappide värv on RAL 9016. VAKO arvates on sisuliselt tegemist pakkumuse muutmisega, mis ei ole hankemenetluses lubatav.

Kuna kolmanda isiku pakkumus on tunnistatud vastavaks RHS § 47 lg 1 alusel, ei ole hankija asunud seisukohale, et tulekindlate kemikaalide hoiukappide tehnilisele kirjeldusele mittevastava värvi puhul oleks tegemist mittesisulise kõrvalekaldumisega hankedokumentide tingimustest.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Pakkumuse vastavustingimused

➤ **Kokkuvõte:**

- pakkumuses hanketingimuste kohaselt esitada tulnud andmeid ei saa kinnitusega hiljem pakkumusse lisada või pakkumuses asendada, kuivõrd tegemist oleks sisuliselt uue pakkumuse esitamisega
- Juhul, kui hankija leiab, et puuduolevate andmete puhul on tegemist mittesisulise kõrvalekaldega, tuleb seda põhjendada

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Millised on mittesisulised kõrvalekalded?

Riigikohtu lahend 3-3-1-44-13:

- Pakkumuses esitatud andmed ei ole loogilised,
- üheselt ja veenvalt kontrollitavad,
- pakkumuses puudub osa andmeid,
- pakkumus ei järginud nõutavat numeratsiooni.

Kolleegiumi seisukoht: loetletud puudused on käsitatavad vormilise eksimusena pakkumuse koostamisel, mitte sisulise kõrvalekaldega hanketeate ja hankedokumentide tingimustest.

Kolleegium jääb oma seisukoha juurde, et erandjuhul on pakkujal võimalik korrigeerida pakkumusega seonduvaid andmeid, eriti siis, kui ilmselgelt on vaja vaid täpsustust või parandada ilmsed tehnilised vead, nii et selle muudatusega ei kaasneks tegelikult uue pakkumuse esitamist (vt analoogselt Riigikohtu halduskolleegiumi 13. juuni 2013. a otsus asjas nr [3-3-1-24-13](#), p 20 ja seal viidatud Euroopa Kohtu 29. märtsi 2012. a otsus asjas nr C-599/10: SAG ELV Slovensko jt, p-d 36–40).

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Vastavuse kontrollimine, selgituse küsimine

Näide – sõidukite kasutusrendile võtmine

VAKO, 07.10.2014, 246-14/153993

Pakkuja pakkumus lükati tagasi, kuna pakkumus (pakuti Opel Mokkat) ei sisaldanud andmed sõiduki kliirensi kohta ning täiendavalt oli esitamata tehase ametlikud andmed.

Vastavuse kontrollimisel lähtus hankija avalikult kättesaadavatest andmetest ning pakkujalt selgitust ei küsinud.

Vaidlustaja väitis, et tegemist on formaalse puudusega pakkumuses, milliste andmete hilisem esitamine ei oleks pakkumust muutnud.

Millise puudusega on tegemist?

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Vastus:

VAKO, 07.10.2014, 246-14/153993

Pakkumuse korrigeerimine (parandamine, täpsustamine) ei riku RHS § 3 p-s 3 sätestatud pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtet ja on lubatav, kui see on võimalik ilma läbirääkimiste pidamiseta ja uue pakkumuse esitamiseta.

VAKO leidis, et antud juhul andmete hilisemal esitamisel ei esitatud hankijale sisuliselt uut pakkumust. Vaidlustaja on algusest peale pakkunud hankijale konkreetset sõiduki mudelit Opel Mokka [---] ning juhul, kui pakutav mudel kliirensi nõudele ei vasta, on äärmiselt vähetõenäoline, et tootja hakkaks hankija esitatud tingimusele vastamiseks tootma teistsuguste tehniliste näitajatega Opel Mokka mudelit.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Põhjendamatult madala hinnaga pakkumus

- Põhjendamatult madal maksumus on seotud hankelepingu eeldatava maksumusega, mitte esitatud pakkumustest kõige kõrgema maksumusega või esitatud pakkumuste keskmise maksumusega, *v.a ehitustööde hankelepingu või ehitustööde kontsessioonilepingu korral*
- Millal hankija peaks pakkumuse maksumuse kohta selgitusi küsima?
 - *Kõigepealt peab tekkima kahtlus ja alles seejärel tuleb pakkujalt küsida põhjendusi. Millal peaks kahtlus tekkima? (VAKO, 30.04.2014, 61-14/148880)*

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Põhjendamatult madala hinnaga pakkumus

- Üksnes paljasõnalisest kinnitusest, et pakkujad teostavad märgitud hinnaga kogu HD-s kirjeldatud töö, ei piisa, vaid selgitused peavad olema põhjalikud, mille alusel saab hankija veenduda, et maksumus ei ole põhjendamatult madal, nt võib madal maksumus olla põhjendatud (RHŠ § 115 lg 7 punktid 1-5):
 - *Tootmisprotsessi, teenuse osutasime või ehitusmeetodi säästlikkusega*
 - *Valitud tehnilise lahenduse või erakordselt soodsate tingimustega, mis on pakkujale hankelepingu täitmiseks kättesaadavad jne*
- Põhimõtteliselt ei ole välistatud, et pakkuja põhjendab oma pakkumuse maksumuse asjakohasust ka sellega, et pakkumuse maksumus vastab hanketeate registris avaldamise hetke keskmisele turuhinnale ning hankija on eksinud hankelepingu eeldatava maksumuse määramisel (VAKO, 10.07.2014, 143-14/148880)

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Soovitused:

- Pakkumuste vastavuse kontrollimisel hinda kriitiliselt, milliseid täiendavaid andmeid võid aktsepteerida. Nt kui pakkuja on hindamisvormil osad lahtrid tühjaks jätnud ning väidab hiljem selgitustes, et vastavad tooted on „0“ hinnaga, siis kas hankija võib seda aktsepteerida või on tegemist sisuliselt uue pakkumuse esitamisega?
- Juhul, kui tugined pakkumuste vastavuse kontrollimisel avalikule informatsioonile, siis tuleb alati viidata, millisele infole tugined ja kuidas seda saab kontrollida? Juhul, kui tõendid puuduvad, siis on hankija väited paljasõnalised ja kontrollimatud ning on vaidlustuse korral hankija kahjuks.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Soovitused:

- Otsuste tegemisel põhjenda, kuivõrd vaidlustuse korral on see määrava tähtsusega – tehtud otsuste õiguspärasuse hindamisel ei saa lähtuda kaalutlustest, mis on esitatud alles tagantjärele, pärast vaidluse tõusetumist (VAKO, 26.05.2017, 62-17/185341)
- Jälgige, et selgituste andmisega ei muutuks riigihanke tingimused, kuivõrd hiljem võib pakkumuste vastavuse kontrollimisel tekkida probleeme vastavuse hindamisega, mis omakorda tekitab vaidlusi

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Hindamiskriteeriumid/edukaks tunnistamine

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Hindamiskriteeriumid (RHS § 85)

- Hindamiskriteeriumid peavad olema seotud hankelepingu esemega ning need peavad tagama reaalselt konkurentsi.
 - *hankija kehtestatud kriteeriumi ja lepingu eseme kvaliteedi vahel peab olema selge või otsene seos. Kui hankija sätestatud kriteerium ei mõjuta teenuse hinda ega kvaliteeti, ei saa see olla majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamise aluseks. (Halduskohtu otsus nr 3-14-50704)*
- Hankeleping tuleb sõlmida majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel (RHS §85 lg 3).
 - *Üksnes hinnast lähtumine ei ole keelatud*
- Uudne lähenemine: fikseerida riigihanke alusdokumentides konkreetne kogumaksumuse summa ja hinnata üksnes kvalitatiivseid, keskkonnaalaseid ja sotsiaalseid kriteeriume
 - *Millal oleks asjakohane?*

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Hindamiskriteeriumid

- Hindamiskriteeriume ja kvalifitseerimistingimusi tuleb selgelt eristada, kuna hindamiskriteerium on seotud pakkumusega ning kvalifitseerimistingimus pakkujaga (kvalifitseerimistingimused ja esitatavad dokumendid ei ole pakkumuse osa!)
 - *Nt hankelepingu täitmisel kasutatavate töötajate kogemus on pakkumuse osa ning hindamiskriteeriumide alusel hinnatav. Viimasel juhul ei tohi hankija küsida töötajate hariduse ja kutsekvalifikatsiooniga seonduvat kvalifitseerimise etapis, kui ta soovib neid andmeid hinnata*

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Praktikas esinenud probleeme

- Hindamiskriteeriumina on rakendatud kvalifitseerimistingimust, nt rohkem väärtuspunkte antakse sellele pakkumusele, mille esitanud pakkujal on kõige enam avaliku sektori asutusega sõlmitud lepinguid.
 - *Probleem?*
- Hindamiskriteeriumina on rakendatud kriteeriume, millel puudub otsene mõju teenuse kvaliteedile või mis ei ole seotud majandusliku soodsusega

Näiteks: Halduskohtu otsus 3-14-50704

Hankija kehtestas hindamiskriteeriumid, kus mh hinnatakse teenuse osutamisel kasutatava spetsialisti seni tehtud töö kogust kilomeetrites ja tööde arvus.

Kohtu seisukoht: kvaliteedi tõus ei ole kontrollitav ning kui eeldada, et pakkujate kvalifitseerimise tingimuste tulemusena on kvalifitseeritud pakkujad, kes on suutelised hangitavat teenust osutama, saab täiendav edukaks tunnistamise kriteerium olla üksnes selline, mis mõjutab otseselt teenuse kvaliteeti.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Praktikas esinenud probleeme

- Hindamiskriteeriumina on rakendatud kriteeriume, millel puudub otsene mõju teenuse kvaliteedile või mis ei ole seotud majandusliku soodsusega

Näiteks:

VAKO, 22.12.2016, 247-16/177953

Hindamiskriteeriumid: Kontoritarvete ostukorvi maksumus ja soodustuse määr (allahindlusprotsent)

VAKO möönab, et allahindlusprotsent hindamise kriteeriumina on HT ja HD kohaselt vaid number protsentides, mis hindamise hetkel ei oma puutumust ühegi toote hinnaga. VAKO nõustub Vaidlustajaga, et allahindlusprotsent, ilma mis tahes seoseta pakkuja pakutavate toodete hindadega (lähtehindadega), ei võimalda välja selgitada majanduslikult soodsamat pakkumust, kuna pakkujate hinnakirjades võivad samade toodete hinnad oluliselt erineda, millisel juhul isegi suurem allahindlusprotsent ei pruugi kompenseerida toote kõrgemat hinda.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Praktikas esinenud probleeme

- Hinnatakse pakkumusi, mis tegelikult tulnuks pakkumuste vastavuse etapis tagasi lükata
 - Näiteks: pakkumus, mis vastab X tingimusele, saab 3 punkti ja pakkumus, mis ei vasta X tingimusele, saab 0 punkti.

Näiteks: VAKO, 27.08.2015, 176-15/161603

VAKO ei nõustu hankija seisukohaga, et hoolimata kõnealuste tellija kinnituste puudumisest oli hankijal õigus /.../ pakkumus vastavaks tunnistada, kuid samas jätta sel põhjusel vaidlustaja pakkumusele hindamise kriteeriumi „Testijate tehnoloogiapõhine kompetents“ alusel punktid täielikult andmata.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Praktikas esinenud probleeme

- Pakkumuste hindamisel laiendatakse või kitsendatakse riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimusi ja arvestatakse täiendavalt aspekte, mida esialgu hinnata ei olnud plaanis

Näiteks: VAKO, 21.11.2014, 282-14/153565

Vaidlustaja on seisukohal, et tema pakkumus on ühe hindamiskriteeriumi (uurimismetoodika kirjeldus ja põhjendatus) alusel saanud väärtuspunkte valesti. Vaidlustaja leiab, et hankija on hinnanud seda, mida hanketingimustes ei olnud väljendatud.

Hindamiskriteeriumides ei tulene see, et esitatud pakkumusi omavahel võrreldakse, et hinded saadakse pakkumuste võrdlemise tulemusena. Esitatud pakkumuste võrdlemine ei nähtu ka hindamiskomisjoni liikmete koostatud hindamislehtedest.

Pakkujale peavad olema pakkumuse esitamisel teada kõik asjaolud, mida hankija võtab majanduslikult soodsaima pakkumuse välja selgitamisel arvesse.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Praktikas esinenud probleeme

- Hindamiskriteeriumid sisaldavad vastuolusid või ebaselgusi
 - Milles seisneb oht?
- Pakkujatele peab olema algusest peale teada, millistel alustel nende pakkumusi hinnatakse ja milline on iga kriteeriumi osatähtsus

Näiteks: VAKO, 14.06.2017, 81-17/187280

Hindamise kriteerium „Maitsete tasakaal ja toote kvaliteet”

VAKO: ehkki LD lisa 4 p 7 sätestab, et iga hindamiskomisjoni liige hindab nii gaasisalduse kui ka mineraalsuse tasakaalu ning annab seejärel vastavale joogiveele punkte skaalal 1–3, ei ole nimetatud sättes selgitatud, kas hindepunkte 1–3 tuleb anda gaasisalduse ja mineraalsuse tasakaalu eest koos või eraldi. Veelgi enam, kui punkte tuleks anda koos, ei ole hankija sätestanud, kui suure osa joogiveele antavast hindest moodustab gaasisalduse tasakaal ja kui suure osa mineraalsuse tasakaal.

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Kokkuvõttes

- Hindamiskriteeriumid peavad olema seotud hankelepingu objektiga ja tagama reaalselt konkurentsi.
 - *Hindamiskriteerium on õiguspärane siis, kui see on seotud hankelepingu esemega ja võimaldab pakkumuste objektiivset hindamist (Tallinna Halduskohtu 09.06.2014 otsus asjas nr 3-14-50704, p12). (VAKO, 14.06.2017, 81-17/187280).*
- Hinnata saab üksnes neid pakkumusi, mis vastavad sisuliselt riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele (vastavaks tunnistatud pakkumused). Pakkumuste hindamise etapis ei hinnata pakkumuste vastavust

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Kokkuvõttes

- Kui hankija soovib pakkumusi omavahel võrrelda ning anda väärtuspunkte selle tulemusena, siis tuleb see sätestada ka riigihanke alusdokumentides. Pakkumuste omavaheline võrdlemine ei ole keelatud.
- Hindamiskriteeriumide kehtestamisel on hankija kohustatud nõudma pakkumuses nende andmete esitamist, mille alusel ta kavatses hindamist läbi viia ning hindama pakkumusi riigihanke alusdokumentides seatud kriteeriumide ulatuses, st pärast pakkumuste esitamist hindamise etapis ei ole õiguspärane hakata hindamiskriteeriume sisustama
 - *Millised on ohud?*

20.11.2017

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Edukaid hankeid!

20.11.2017

